

HISTORIA KOŁA PSZCZELARZY W KĘTACH

W 1933 roku na terenie miasta Kęty prowadzi działalność Oddział Małopolskiego Związku Pszczelniczego we Lwowie. Istnienie Oddziału poświadczają: zachowana legitymacja członkowska Związku oraz „Spis członków Oddziału Małopolskiego Związku Pszczelniczego w Kętach”, potwierdzony w dniu 23 stycznia 1934 r. przez Magistrat Królewskiego Wolnego Miasta Kęty. Oddział zrzeszał pszczelarzy z terenu miasta Kęty i okolicznych wiosek, takich jak: Malec, Nowa Wieś, Witkowice, Bielany, Bulowice, Heczarnowice, Pisarzowice, Kobiernice, Bujaków. Na liście członków Koła widnieje 67 nazwisk pszczelarzy z przypisanymi 712 pniami. Liczebność członków Koła i posiadana przez nich ilości pni świadczą o dobrym i zapewne wcześniejszym zorganizowaniu pszczelarzy. Przemawia za tym również życiorys dr Edwarda Podworskiego. Urodził się w Kętach (ur. 10.04. 1896 r. – zm. 15.10. 1958 r.). Był adiunktem na Wydziale Okulistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jego dziadek i ojciec byli pszczelarzami. Edward od dziecka pracował w pasiece. Od 30.09.1934 r. był prezesem Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Krakowie. Z jego inicjatywy dokonano w jednej z pracowni rzeźbiarskich w Krakowie odlewu popiersia ks. Jana Dzierżona oraz ozdobnego postumentu do zawieszenia na ścianie, które mogły nabywać Związki i Towarzystwa Pszczelnicze oraz pszczelarze.

Pierwszym prezesem Koła od 1933 r. był Ludwik Podworski, a ponadto w skład Zarządu weszli: Antoni Bielewicz- sekretarz i Maksymilian Etgens- skarbnik. Od 1937 r. do wybuchu II Wojny Światowej w 1939 r. funkcję prezesa pełnił Józef Okrzesik.

Po II wojnie światowej Koło Pszczelarskie reaktywowane zostało 12 sierpnia 1945 r. Pierwszy Zarząd działał w składzie : Józef Okrzesik – prezes, Antoni Bielewicz – sekretarz, Maksymilian Etgens – skarbnik i Władysław Nycz oraz Roman Czerna – członkowie. W styczniu 1946 roku prezesem Koła został wybrany Feliks Dyczkowski, który pełnił tę funkcję do 1950 roku. Po tym okresie działalność Związku (Koła) ustaje. Bezpośrednią przyczyną wygaśnięcia aktywności związku była decyzja władz administracyjnych, podjęta w roku 1948, włączająca związki pszczelarskie do Związku Samopomocy Chłopskiej, gdzie działały jako zrzeszenia. Siedem lat później, w dniu 6.01.1957 roku Koło Pszczelarzy w Kętach wznowiło działalność. W tym roku kęckie Koło tworzyła grupa 25 pszczelarzy z Kęt, Międzybrodzia, Bujakowa, Porąbki, Nowej Wsi, Bielan, Bulowic, Pisarzowic i Heczarnowic. Prezesem reaktywowanego Koła został wybrany Stefan Etgens, a w skład zarządu wybrano między innymi Aleksandra Kłosińskiego. W kolejnych latach działalności Koła na funkcję Prezesa wybierano: Stefana Etgensa – w roku 1970 i 1973 Leona Januszyka – w roku 1976 Benedykta Żaka – w latach 1979, 1981, 1984, 1988 i 1992 Eugeniusza Czarnika – w roku 1996 Franciszka Babiucha – w roku 1997 i 2000 Błażeja Banasia – w roku 2004, 2009, 2012, 2016 i 2020 (pełni funkcję w obecnej kadencji)

W roku 1975 nastąpił nowy podział administracyjny kraju, w wyniku którego powstało województwo bielskie, a w ramach dostosowania struktur związkowych powołano Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Bielsku – Białej, do którego Koło Pszczelarzy w Kętach należało organizacyjnie do czasu kolejnej reformy administracyjnej.

Od września 2003 roku do chwili obecnej działalność Koła Pszczelarzy w Kętach prowadzona jest w ramach struktury Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Krakowie. W poszczególnych latach działalności skład osobowy Koła ulegał zmianom ilościowym, np: 25 członków było zapisanych w 1957r, 48 w 1970r, 105 w 1980r, 188 w 1984r. (z tej liczby 26 było nowoprzyjętymi) – pszczelarze opłacili składki za 1367 pni. W 1985r. z Koła w Kętach odeszli pszczelarze z Porąbki, Czańca, Pisarzowic i Heczmarowic, tworząc w miejscach zamieszkania samodzielne Koła. W ostatnim 20-leciu skład ilościowy Koła Pszczelarzy przedstawiał się następująco: 47 członków w 2004r, 56 w 2005r, 57 w 2006r, 60 w 2007r, 58 w 2008r, 54 w 2009r, 60 w 2010r, 62 w 2011r, 62 w 2012r, 67 w 2013r, 72 w 2014r, 69 w 2015r, 69 w 2016r, 74 w 2017r, 70 w 2018r, 77 w 2019r, 74 w 2020r, 72 w 2021r.,

W tym okresie przyznawaliśmy tytuły HONOROWEGO CZŁONKA KOŁA PSZCZELARZY W KĘTACH:– Stanisławowi Śliwka i Władysławowi Pieczora – na zebraniu Walnym w dniu 15.02.2009r.– z okazji 80 lecia Koła, w dniu 12 października 2013r: Józefowi Mojżesz, Edwardowi Witek, Andrzejowi Łysoń i Tomaszowi Łysoń ,– na zebraniu Walnym w dniu 26.09.2021r: Tomaszowi Adamus, Antoniemu Furtak i Janowi Urbańczyk. Prowadzenie pasieki wymaga coraz większej wiedzy teoretycznej i praktycznej. Przynależność do Koła Pszczelarzy i do Związku umożliwia uczestniczenie w licznych formach szkolenia prowadzonych przez różne szczeble związkowego zorganizowania. Najpopularniejszym ulem w pasiekach pszczelarzy kęckich jest ul wielkopolski z ramkami gniazdowymi o wymiarach 36 x 26 cm. Najciekawszą jest pasieka pana Edwarda Kaspery w Bulowicach, którego pasją jest hodowla pszczół w ulach figuralnych o kształtach domków jednorodzinnych.

Wspominając okres powojenny nie można pominąć tak znamienitej postaci w polskim pszczelarstwie, jaką był Stefan Etgens. Urodził się 23 czerwca 1904 roku w Kętach, a zmarł 4 sierpnia 1976 roku w Bielsku-Białej. Do szkoły powszechnej uczęszczał w Kętach, a po zakończeniu pierwszej wojny światowej ukończył seminarium nauczycielskie i pracował jako nauczyciel w Kochłowicach. Następnie ukończył w Warszawie dwuletni kurs w Instytucie Robót Ręcznych. W czasie okupacji pracował jako ogrodnik na Czajkach. Po wojnie uczył w Zawodowej Szkole w Bielsku-Białej. Był pszczelarzem o bogatej wiedzy, którą przekazywał jako wykładowca na kursach pszczelarskich i podczas zebrań Koła. Pszczelarzył w Kętach. Prowadził wspólnie z pszczelarzami województwa katowickiego hodowlę zarodową, której

podstawę stanowiła linia „Beskidka”. Miesięcznik Pszczelarstwo nr 7-8 z roku 1963 wymienia trzy pasieki zarodowe, w tym jedną prowadzoną przez Stefana Etgensa.

Pisał artykuły do Pszczelarstwa. Był wynalazcą. W roku 1952 opracował wspólnie z Antonim Gwoździem klateczkę matecznikową, która w literaturze pszczelarskiej oznaczona jest literami EG.

Działalność Koła skupia się głównie na realizacji celów statutowych: organizowaniu zebrań, szkoleń i wycieczek poznawczo – szkoleniowych, rozprowadzaniu matek pszczelich, pokarmu i lekarstw dla pszczół. W okresie po miodobraniu, na przełomie września i października, organizowane są „dożynki pszczelarskie” w formie biesiady rodzinnej, a w grudniu uroczystości związane z obchodami święta patrona pszczelarzy, św. Ambrożego.

Pszczelarze podejmują cykliczne działania, których celem jest zainteresowanie kęckiego środowiska, a szczególnie młodzieży problematyką pszczelarską, pszczołami jako owadami użytkowymi oraz właściwościami zdrowotnymi produktów pszczelich i ochroną przyrody. Organizują między innymi wystawy pszczelarskie przy Domu Kultury w Kętach, podczas dożynek sołeckich, festynów w Klasztorze o.o. Franciszkanów Reformatów, Pikników Rodzinnych zorganizowanych przez GOPS Kęty i w kilku kolejnych latach podczas Parafialnego Dnia Dziecka w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, przyjmują zainteresowanych tematem pszczelarskim we własnych pasiekach. W ramach podjętej współpracy z jednostką OSP Kęty Podlesie pszczelarze dzielą się ze strażakami swoją wiedzą i doświadczeniem, jak bezpiecznie postępować z owadami żądłącymi. Przez sześć kolejnych lat włączaliśmy się w program rajdów rowerowych organizowanych przez Klub Honorowych Dawców Krwi przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa. Częstowanie miodem na wafelku i w herbacie w czasie postojów i na mecie dodawało uczestnikom energii i spotykało się z miłym przyjęciem zarówno ze strony uczestników jak i organizatorów.

W latach 2004, 2005 i 2006 wydarzeniami kończącymi sezon pszczelarski były akcje sadzenia drzewek w nowo powstających parkach miejskich. W okolicy Osiedla Kamieniec powstał Park Lipowy o powierzchni około 2ha, w którym zasadzono 376 lip. Kolekcję stanowią 53 gatunki i ich odmiany lip lokalnych, jak i aklimatyzowanych z innych stref geograficznych np. kaukaska, japońska, mongolska, chińska, amerykańska. W akcję sadzenia drzew zaangażowani byli oprócz pszczelarzy także samorządowcy, uczniowie i strażacy OSP Kęty Podlesie oraz mieszkańcy osiedla. W 2009 roku w Parku Lipowym powstała ścieżka edukacyjna, na którą składają się tablice z opisami posadzonych lip, pszczelarstwa i produktów pszczelich oraz fauny i flory terenu Gminy Kęty. Od 2009 roku zwiedzających Park Lipowy wita posąg świętego Ambrożego.

W 2005 r. pszczelarze nawiązali współpracę z pszczelarzami z Turzovki, z miasta na Słowacji partnerskiego dla Kęt.

W 1998 roku Koło wzbogaciło się o sztandar, który zaprojektowała i wykonała mgr sztuki p. Maria Adamus, współpracując z p. Czesławą Małecką Adamus.

Od 2005 r. pszczelarze kęckiego Koła korzystają ze środków uruchomionych przez Agencję Rynku Rolnego w ramach mechanizmu „Wsparcia rynku produktów pszczelich”. Refundacja pokrywa w części koszty poniesione przez pszczelarzy na zakupy lekarstw przeciw warrozie, matek pszczelich oraz odkładów pszczelich. Natomiast ze środków pochodzących z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska kupowany jest sprzęt umożliwiający łatwe i skuteczne stosowanie środków leczniczych przeciw warrozie oraz środki do walki z Nosemózą i środki do dezynfekcji.

W październiku 2006 roku rozpoczęło działalność na terenie Kęt Przedsiębiorstwo Pszczelarskie Tomasz Łysonia. Produkcja i sprzedaż sprzętu pszczelarskiego w Kętach znacznie ułatwiła pszczelarzom prowadzenie gospodarki pasiecznej. Łatwiejszy dostęp do sprzętu pszczelarskiego, pomoc firmy w organizowaniu wystaw w formie udostępniania sprzętu i namiotów wystawowych, możliwość skorzystania ze szkoleń organizowanych przez firmę w ramach dni otwartych, to wymierne efekty dla Koła wynikające z funkcjonowania firmy o tym profilu na terenie Kęt.

W 2008 i 2009 roku Koło Pszczelarzy aktywnie włączyło się w tworzenie Lokalnej Grupy Działania i w opracowywanie lokalnej strategii. Walne Zebranie pszczelarzy udzieliło w tym zakresie prezesowi pełnomocnictwa w reprezentowaniu Koła we władzach i w pracach LGD „Dolina Soty”.

W obecnej kadencji 2020 -2023 funkcje prezesa Koła sprawuje Błażej Banaś, wiceprezesem jest Marek Szczepański, a ponadto w skład Zarządu wchodzi: sekretarz Zbigniew Jarosz, skarbnik – Jerzy Chromik i członkowie – Krzysztof Bielecki, Stanisław Sokół i Wojciech Tłaska. Komisja Rewizyjna pracuje w składzie: Jerzy Zaręba przewodniczący oraz członkowie: Kazimierz Gasidło i Jacek Maciąga.